2
Vragenuur: Vragen Van Raak

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Van Raak aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **problemen van gehandicapten bij het verkrijgen van een paspoort**.

☐

De heer **Van Raak** (SP):
Voorzitter. Wendy de Wit is 36 jaar. Wendy de Wit is meervoudig gehandicapt. Wendy de Wit lacht altijd. Ze kan haar mond niet dichthouden. Ze krijgt haar gezicht niet gemakkelijk in een strakke plooi. En dus kon Wendy aanvankelijk geen paspoort krijgen, omdat zij niet kon voldoen aan de eisen voor een officiële pasfoto. Want voor zo'n foto gelden strenge eisen om fraude en misbruik te voorkomen. Maar die voorschriften zijn natuurlijk nooit bedoeld om gehandicapten te pesten. De foto van Wendy moest tientallen keren worden overgedaan en telkens tevergeefs. Hoe gaan wij dit oplossen? Zijn de regels zo streng dat wij sommige mensen met een handicap uitsluiten of waren de ambtenaren op het gemeentehuis niet op de hoogte van de medische of fysieke redenen een uitzondering mogen maken? Hier geldt toch ook maatwerk? Hier geldt toch ook de menselijke maat?

Na veel aandacht in de media heeft Wendy nu toch een paspoort gekregen met een mooie foto van een lachende Wendy. De laatste dagen kregen wij veel mails en telefoontjes van mensen die melden dat ze problemen hebben met paspoortfoto's, omdat zijzelf of een van hun kinderen of familieleden een handicap hebben. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat bij alle ambtenaren in gemeenten goed tussen de oren zit dat voor een foto of een vingerafdruk van gehandicapten of meervoudig gehandicapten uitzonderingen kunnen worden gemaakt en dat ook verstandelijke gehandicapten en mensen met een fysieke handicap in Nederland een paspoort moeten kunnen krijgen?

☐

Minister **Plasterk**:
Voorzitter. Dit was een treurige gebeurtenis. Het is bekend dat er regels zijn voor pasfoto's. Die volgen uit internationale afspraken en zijn vooral bedoeld om automatische gezichtsherkenning bij de grens mogelijk te maken, hetgeen het tempo daar verhoogt. Maar in de paspoortuitvoeringsregeling die al geldt sinds de nieuwe criteria in de wet werden vastgelegd, staat in artikel 28 lid 4 dat de betreffende gemeenteambtenaar een uitzondering kan maken als daar medische redenen voor zijn. Als er gerede aanleiding is om daaraan te twijfelen, mag hij daar een medische verklaring voor vragen. Maar over het algemeen zal het ook zonder die medische verklaring wel helder zijn dat die medische redenen er zijn. Dan kan er dus een uitzondering gemaakt worden. Dat staat ook op de website waarop instructies voor fotografen staan over de manier waarop zij met verschillende situaties moeten omgaan.

In dit geval heeft het ministerie contact opgenomen met de gemeente Zwijndrecht. Daar is inderdaad iets fout gegaan. Voor de goede orde: er is eenmaal een foto ingeleverd. Er zijn misschien tientallen foto's gemaakt door de vader, maar die zijn niet tientallen malen afgekeurd; zo is het niet gegaan. Inmiddels is de foto goedgekeurd, maar nogmaals, dit was een treurige gebeurtenis. Dat op zichzelf doet zich bij mijn weten niet zo vaak voor. Er zijn natuurlijk wel veel andere dingen waar mensen met handicaps tegen aanlopen. Om ervoor te zorgen dat dit nooit meer voorkomt, stuur ik vanmiddag nog een nieuwsbrief hierover uit naar alle gemeentebesturen en naar de contactpersonen in de gemeenten die met dit onderwerp te maken hebben. Toevallig ben ik morgen bij het congres van de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken. Bij die gelegenheid zal ik ook nog eens aandacht vragen voor het feit dat ze een uitzondering kunnen en dus ook moeten maken wanneer dat nodig is.

De heer **Van Raak** (SP):
Ik ben heel blij met de toezegging van de minister dat er vandaag nog, vanmiddag na afloop van het vragenuur, een brief gaat naar alle gemeenten en naar alle ambtenaren die het betreft. Op die manier weten alle ambtenaren in Nederland dat iemand met een verstandelijke handicap, een fysieke handicap of een meervoudige handicap ook een pasfoto moet kunnen krijgen en een vingerafdruk moet kunnen maken en dat daar uitzonderingen voor zijn gemaakt. Dat moet dus bij al die ambtenaren tussen de oren komen te zitten.

Ik heb nog wel een aantal vragen. De afgelopen dagen krijgt de SP veel meldingen van mensen. Waar kan ik die naartoe sturen? Mag ik ze naar de minister doorsturen? Hoe kan ik deze mensen geruststellen? Hoe kunnen we verzekeren dat, als deze mensen teruggaan naar de gemeente, het vanaf vanmiddag na het vragenuurtje goed geregeld wordt? De minister zei terecht dat de foto ook bedoeld is voor gezichtsherkenning. Nu heeft Wendy een paspoort, met een echte, lachende Wendy erin, maar krijgt zij nog problemen als zij straks een vliegtuig neemt of op vakantie gaat?

Minister **Plasterk**:
Als er meer klachten zijn die betrekking hebben op het maken van pasfoto's en de manier waarop daarmee wordt omgegaan, wil ik die met alle plezier ontvangen. Ik zal ze dan doorgeleiden. De meest directe weg is natuurlijk bij de gemeente zelf, maar mocht men daar op onbegrip stuiten, wil ik er met alle plezier aandacht voor vragen. Bij de categorie mensen van wie de foto niet op de standaardmanier gemaakt kan worden, zal ook geen automatische gezichtsherkenning plaatsvinden. Dat is op zichzelf niet erg, want er is altijd een rij om je paspoort bij een loket aan een persoon te overhandigen. Die persoon moet zich er dan van overtuigen dat pasfoto en persoon met elkaar overeenkomen. Dat is voor gehandicapten niet anders dan voor anderen.

De heer **Van Raak** (SP):
Ik wil de minister hartelijk danken. Hij heeft het probleem serieus genomen: na het vragenuurtje krijgen alle gemeenten een brief. Ik hoop dat de Wendy's van deze wereld hier geen problemen meer mee krijgen. Iedereen heeft recht op een paspoort. Iedereen moet op vakantie en op reis kunnen. Ik ben blij met de toezegging van de minister dat als gemeenten dwarsliggen men zich bij hem kan melden en hij het zal oplossen.

De **voorzitter**:
Mevrouw Dik heeft een vervolgvraag.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
De ChristenUnie staat voor een inclusieve samenleving. Iedereen moet kunnen meedoen en iedereen telt mee. We gaan met elkaar het VN-gehandicaptenverdrag ratificeren om dat te onderstrepen. Wil de minister in al zijn uitingen over het probleem dat de heer Van Raak heeft geschetst, meenemen dat het VN-gehandicaptenverdrag niet voor niets geratificeerd wordt en dat er dus geen enkele discussie over kan zijn — of er nou wel of geen medische verklaring is — dat mensen die een beperking hebben gewoon op een adequate manier op de foto worden gezet voor hun paspoort?

Minister **Plasterk**:
Dat laatste heb ik zojuist eigenlijk toegezegd.

De **voorzitter**:
Dank voor uw beantwoording en dank voor uw komst naar de Kamer.